

WIKIMEDIA
ČESKÁ REPUBLIKA

WÝROČNÍ ZPRÁVA

2022

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení příznivci a čtenáři,

znáte ten pocit, když dokončíte projekt a zároveň víte, že teď teprve vše začíná? Takový pocit mám ze současné podoby spolku.

Před pěti lety jsme jako zaměstnanec-ký tým přebírali kormidlo spolkového řízení od zkušených dobrovolníků. Ti léta organizovali aktivity, které je těšily a zajímaly, přišly jim důležité. Věřili, že dělají to nejlepší pro další rozvoj spolku – a každý z nich měl svou představu o tom, jak bude tento vývoj vypadat.

Zaměstnanci přinesli své zkušenosti, nápady a často, jako wiki-nováčkové, také velmi rozdílná řešení. Začali nově budovat profesionální organizaci se snahou protnout se s mezinárodními cíli celého hnutí tak, aby podpořili celosvětovou jednotu rozvoje projektů Wikimedia a zároveň budovali aktivity, které budou mít smysl v dlouhodobém horizontu, budou naplňovat spolkové cíle a budou atraktivní pro nováčky i současnou komunitu. To vše za podpory zdravé, stabilní a moderní organizace, kde panují dobré vztahy, a za stálého zapojení zkušených členů spolku.

Nebudu tvrdit, že šlo vždy vše jako po másle. Každý z wikimediánů investuje i očekává mnoho, svět se vyvíjí rychleji, než bychom někdy rádi, a nalézt shodu často trvá.

Klára Joklová v rozhovoru pro časopis Refresher.
FOTO: Lucie Kotvalová,
[CC BY-SA 4.0](#),
via [Wikimedia Commons](#)

Máme 3 programové oblasti zaměřené na vzdělávání, komunitu a partnerství. Zkušený tým nabízí kvalitní vzdělávací program pro seniory, knihovníky, školy i stávající komunitu; rozvíjíme strategická partnerství a pořádáme tematické komunitní akce a soutěže. Ale především jsme nyní ve fázi, kdy máme dostatek kapacity soustředit se na naše vlastní lidi. Minulý rok jsme položili základy týmu wiki-rezidentů, připravili koncept lektorské akademie, rozšířili řady ambasadů našich hlavních témat a zřehlednili možnosti zapojování se do spolkového dění.

Jedním z našich mnoha cílů je větší diverzita komunity, která je zatím výrazně mužská. V roce 2022 jsme realizovali přes 180 spolkových akcí pro téměř 1500 účastníků a velmi nás potěšilo, že více než polovina z nich byli nováčci a třetina ženy.

Základy projektu jsou položeny, a teď přichází to hlavní – udržet vše v dobrém chodu. Zapojit každého, kdo o to stojí, tak, aby mohl s radostí přispívat do projektů Wikimedia co nejdéle. Aby se nám dařilo hledat společnou řeč a vytvářet prostor pro dialog, který je pro spolupráci potřeba. A aby tu i v budoucnu byli lidé odhodlaní naše aktivity realizovat.

Děkuji vám všem, kdo jste k současné podobě spolku přispěli a přispíváte – všem našim členům, účastníkům akcí, dobrovolníkům, partnerům, radním a podporovatelům. Děkuji svým kolegům, českým i zahraničním. Bez nikoho z vás by to nešlo. Ať vám dělá vaše práce radost.

**Za spolek Wikimedia ČR Klára Joklová,
výkonná ředitelka.**

Milí přátelé,

jménem Rady spolku bych rád shrnul rok 2022, kterým jsme společně prošli a který nás všechny přiblížil ke světu, v němž může každý člověk svobodně přistupovat k veškerým lidským znalostem.

Obstáli jsme v pokoronavirové době a ukázali, že jsme schopni i přes veškerá omezení fungovat v online světě a šířit naše aktivity stejně jako před ní. Dlouhodobě pracujeme v trojici našich klíčových programů se stabilním členským i zaměstnaneckým týmem a nezapomínáme ani na inovace v těchto oblastech.

Abychom se mohli za minulými roky ohlížet nejen pocitově, ale také v číslech, implementovali jsme na všech našich projektech měření klíčových ukazatelů výkonnosti, které průběžně vyhodnocujeme. Tyto nám ukazují, kde odvádíme skvělou práci a na co se naopak musíme více soustředit, abychom našich ročních cílů dosáhli.

Věnovali jsme se také zlepšování interní i externí komunikace. Průběžně analyzujeme potřeby členstva i komunity a na jejich základě optimalizujeme řídicí a komunikační procesy tak, aby fungovaly ještě lépe. Také jsme ratifikací Univerzálního kodexu chování kodifikovali, že naše organizace je bezpečným a přívětivým místem pro všechny.

Vřele děkuji všem členům, zaměstnancům, podporovatelům, komunitě i dalším, kdo v minulém roce přispěli k aktivitám spolku Wikimedia Česká republika.

**Za Radu spolku Wikimedia Česká republika Jan Groh,
předseda.**

Předseda spolku Jan Groh.
FOTO: Tadeáš Bednarz, [CC BY-SA 4.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

**Společně budujeme svět, ve kterém má každý člověk
volný přístup k veškerým lidským znalostem
a právo k nim svobodně přispívat.**

OBSAH

Úvodní slovo.....	3
Lidé ve Wikimedia Česká republika v roce 2022.....	8
My a naše činnost v roce 2022.....	9
Spolek Wikimedia Česká republika.....	9
Naše činnost a její smysl.....	9
Naše struktura.....	10
Kam jsme se za uplynulý rok posunuli?.....	12
PR & fundraising.....	14
Měření dopadu našich aktivit.....	19
Naše programy v roce 2022.....	20
1. Vzdělávací programy.....	21
1.1 Senioři píší Wikipedii.....	22
1.2 Programy pro školy.....	26
1.3 Otevřený vzdělávací program.....	28
2. Programy pro komunitu.....	31
2.1 Programy pro fotografy.....	31
2.2 Programy pro editory.....	36
2.3 Komunitní minigranty.....	41
3. Programy pro partnerství.....	42
3.1 Partnerství a GLAM.....	43
3.2 Wikidata/Tech.....	45
3.3 Program Advokační činnost.....	46
Finance.....	47
Granty a nadační příspěvky převedené z roku 2021.....	47
Granty a nadační příspěvky přijaté v roce 2022.....	47
Náklady podle programových priorit.....	48
Vybrané údaje z účetnictví.....	49
Dárci a partneři.....	50

LIDÉ VE WIKIMEDIA ČESKÁ REPUBLIKA V ROCE 2022

RADA SPOLKU

Jan Groh | předseda
Josef Klamo | místopředseda, radní pro partnerství
Jan Loužek | radní pro komunitu
Martin Urbanec | radní pro vzdělávání
Tadeáš Bednarz | radní pro PR a fundraising

REVIZNÍ KOMISE

Michal Staša | předseda
David Klempíř | člen
Jiří Sedláček | člen

PŘEHLED ZAMĚSTNANCŮ

Klára Joklová | výkonná ředitelka, 1 úv.
Natalia Szelachowska | projektová manažerka Programů pro komunitu 0,5 úv.
Lucie Schubert | projektová manažerka Vzdělávacích programů, 0,5 úv.
Eva Vele | projektová manažerka Programů pro partnerství, 0,25 úv.
Natálie Schejbalová | PR specialistka, fundraiserka 0,5 úv.
Jana Landsingerová | administrativní asistentka, od září také výzkumnice pro komunitu 0,6 úv.
Pavel Bednařík | hlavní lektor 0,5 úv. (od února 2022)
Milan Holeček | koordinátor programu Advokační činnost (od října 2022), průměrně 8 hod. týdně
Jan Sýkora | koordinátor Vzdělávacích programů (od konce ledna 2022), průměrně 12 hod. týdně
Richard Sekerák | koordinátor Programů pro fotografie (od února 2022), průměrně 8 hod. týdně
Michal Špaček | Koordinátor programu Wikidata/Tech

DALŠÍ

Martin Urbanec | správa webu
Jana Dragounová | mzdová účetní
Lucie Krausová | finanční účetní
Ema Bláhová | grafička
Jan Beránek | tvorba a střih videí aj.

*Celkově rozsah
týmových pracovních
kapacit odpovídal
průměrně v průběhu
roku 4,5 úvazku.
Se členy týmu,
u kterých není
uvedena informace
o rozsahu úvazku,
jsme spolupracovali
jinak než v rámci
pracovního poměru
(DPP, ŽL).*

MY A NAŠE ČINNOST V ROCE 2022

SPOLEK WIKIMEDIA ČESKÁ REPUBLIKA

Wikimedia Česká republika (dále WMČR) je neziskovou organizací, která v Česku podporuje rozvoj [projektů Wikimedia](#), což jsou celosvětové komunitní projekty Wikipedie, Wikimedia Commons, Wikidata a jejich další sesterské projekty.

Jsme oficiální českou pobočkou [Wikimedia Foundation](#) a spolupracujeme s dalšími pobočkami a organizačními jednotkami hnutí Wikimedia po celém světě se sdílenou vizí: „**Společně budujeme svět, ve kterém má každý člověk volný přístup k veškerým lidským znalostem a právo k nim svobodně přispívat.**“

Pobočka má právní formu [spolku](#), který vznikl [registrací](#) na Ministerstvu vnitra ČR dne 6. března 2008.

NAŠE ČINNOST A JEJÍ SMYSL

Posláním spolku je zpřístupňování informací, rozvíjení vzdělanosti a podpora šíření svobodné tvorby, a to prostřednictvím pomoci a podpory růstu Wikipedie a ostatních projektů Wikimedia.

Cíle spolku jsou:

- » přispívání ke zvyšování vzdělanosti a kulturní úrovně obyvatel zjednodušením dostupnosti všeobecných a odborných informací ze všech oblastí lidského vědění a činností,
- » podpora a šíření svobodné tvorby, zejména děl, která je možné svobodně užívat, šířit a modifikovat,
- » podpora a propagace všech projektů Wikimedia a rozvoj českého hnutí Wikimedia.

Naše cíle realizujeme především podporou rozvoje a růstu české komunity dobrovolných editorů, fotografů a dalších přispěvatelů do projektů Wikimedia a budováním partnerství, zejména s veřejnými institucemi, které mohou sdílet svůj obsah pod tzv. svobodnými licence-mi. K rozvoji projektů Wikimedia či zisku svobodného obsahu přispíváme i dalšími aktivitami a akcemi.

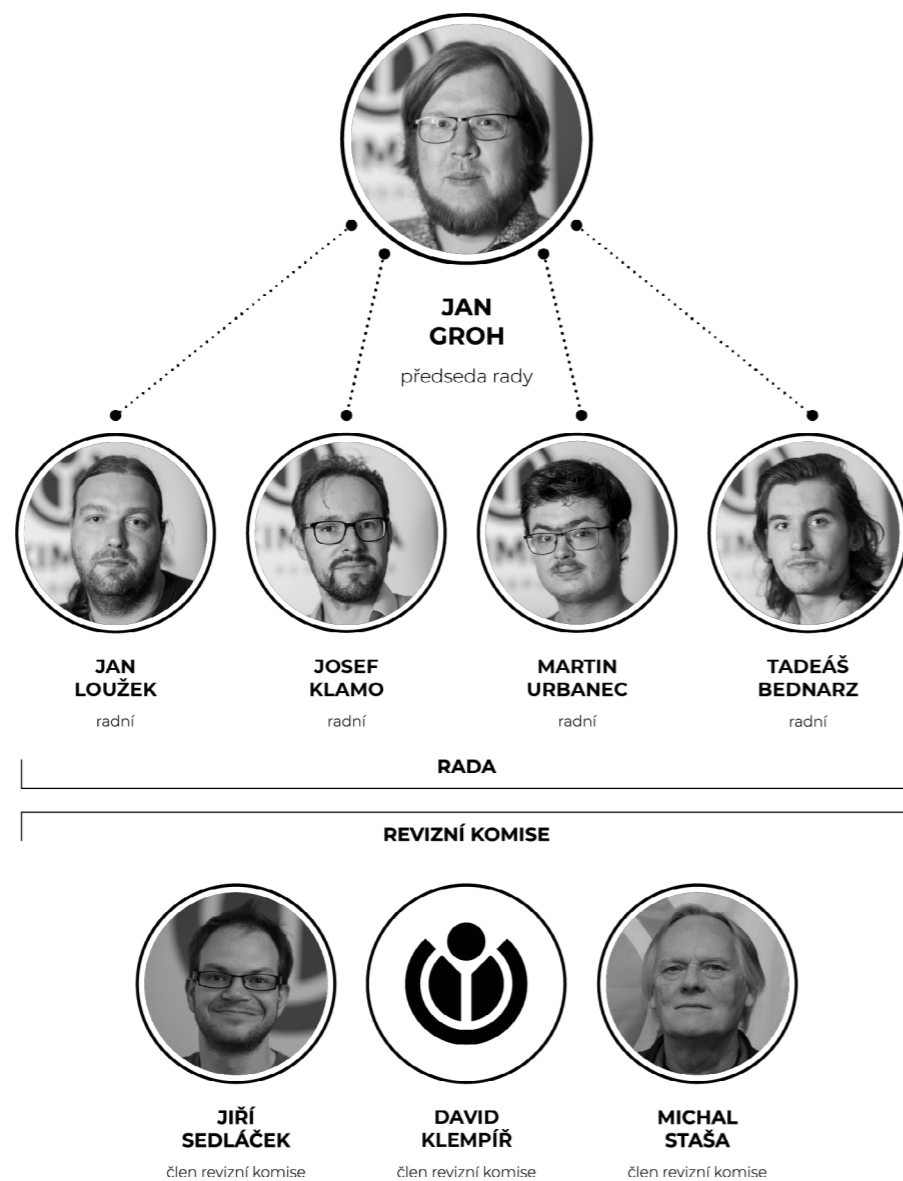
NAŠE STRUKTURA

WMČR je spolek, jehož členové, zaměstnanci a dobrovolnická komunita spolupracují na rozvíjení české Wikipedie a jejích sesterských projektů a přispívají k podpoře svobodné tvorby.

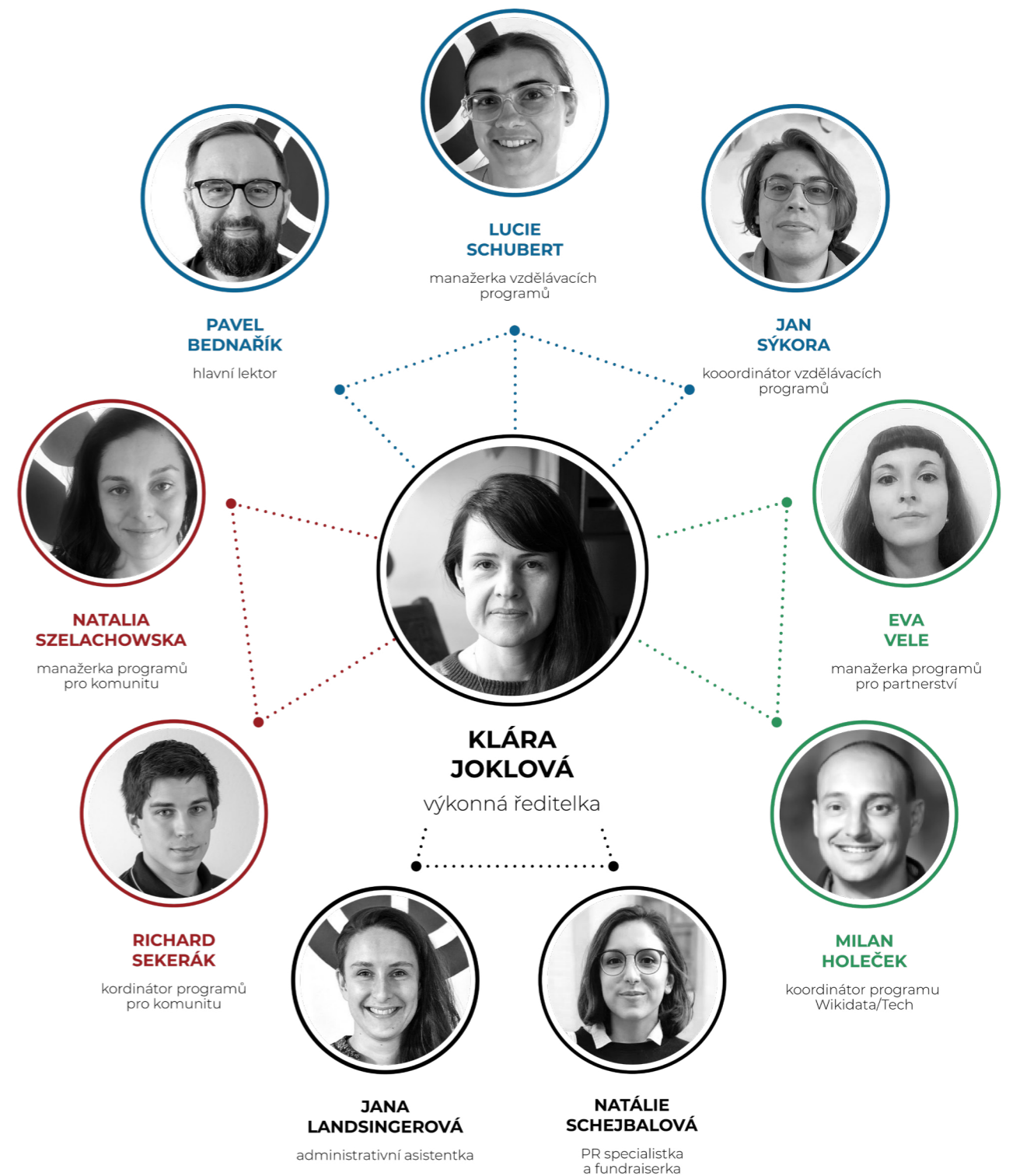
Podle stanov je nejvyšším orgánem valná hromada (tj. jednání všech členů spolku), která se obvykle koná jednou ročně.

Mezi valnými hromadami dohlíží na činnost WMČR rada v čele s předsedou. Dalšími orgány spolku jsou revizní komise a výkonná ředitelka.

Projektové činnosti a cíle realizuje zaměstnanecký tým v čele s výkonnou ředitelkou. WMČR spolupracuje s řadou externistů, dobrovolníků a aktivních členů podporujících jeho činnost nebo realizujících dílčí aktivity.

Rada a revizní komise

TÝM WIKIMEDIA ČR čítá v současnosti 10 zaměstnanců, s celkovým úvazkem 4,25 úvazku, spolupracujících ve čtyřech týmech

- tým programů pro komunitu
- tým programů pro vzdělávání
- tým programů pro partnerství
- provozní

Zaměstnanci WMČR k prosinci 2022

Kam jsme se za uplynulý rok posunuli?

Rok 2022 měl v českém světě Wikimedia několik vrcholů – [česká Wikipedie oslavila 20 let a první půlmilion článků](#), své jubileum oslavila i Wikidata. Nový rok jsme přivítali akcí pro veřejnost [oslavující naše aktivity výstavou a Slam poetry pro Wikipedii](#).

O detailních aktivitách v našich třech programových oblastech ([Vzdělávací programy](#), [Programy pro komunitu](#) a [Programy pro partnerství](#)) se dočtete v programových sekcích. Zde mi dovoluete shrnout to, co bylo pro všechny programy společné či určující.

V rámci strategického plánování a spojení sil napříč programy jsme rozdělili rok do tematických kvartálů, z nichž každý uzavírala tematická výzva. První kvartál jsme věnovali ženám a završili ho **Měsícem žen na Wikipedii**; druhý vyvrcholil **Měsícem lidských práv**, následovalo vyhlášení aktuálního ročníku **Czech Wiki Photo** a celý rok uzavřela výzva **Československo 1948–1989**. Zaměřujeme se primárně na komunitu, nezapomínáme ale ani na akce pro nováčky a přibližování se veřejnosti. Výzvy vždy provází soutěže a pořádání živých akcí – editatonů. Vše doplňují spolupráce s konkrétními partnery a vzdělávací akce pro studenty a seniory. Kolem každého z témat vznikají komunity podporovatelů, k jejichž dalšímu rozvoji bychom rádi přispěli.

Programové týmy se podařilo v průběhu roku personálně doplnit či posílit. Důležitou pozici hlavního lektora obsadil [Pavel Bednařík](#). Z pozice koordinátora seniorského programu ho podpořil nováček [Jan Sýkora](#). [Richard Sekerák](#) nastoupil na nově vzniklé místo koordinátora Programů pro fotografy. Tým Programů pro partnerství doplnil na nové pozici koordinátor Advokační činnosti [Milan Holeček](#), který nám pomáhá s [propagací svobodných licencí](#). Roli back office jsme díky odbornosti a spolehlivosti Jany Landsingerové mohli rozšířit o roli pracovnice pro výzkum komunity. Jsem ráda, že jsme mohli celý rok stavět na stabilním [manažerském týmu](#) a efektivní týmové spolupráci.

Programová a interní stabilita pomohla uvolnit kapacity pro hlubší mezinárodní zapojení a spolupráci. V Praze jsme spoluorganizovali čtvrté [evropské setkání GLAM koordinátorů](#). Na [CEE Meetingu](#), setkání kolegů ze zemí střední a východní Evropy, jsme mimo jiné prezentovali i první mezinárodní projekt, který rozjíždíme ve spolupráci s ICOM (International Council of Museums). Jako pobočka jsme stáli u zrodu dvou Wikimedia Hubů, [CEE Hubu](#) a [Evropského Hubu](#). Ty mají podpořit tematické spolupráce mezi wikimediány v regionu. Na půdě [Evropského parlamentu](#) jsme osvětlovali pozici projektů typu Wikipedie v boji s dezinformacemi. Naši členové se stali jedněmi z nejúspěšnějších organizátorů loňského ročníku mezinárodní [soutěže Asijský měsíc Wikipedie](#). Věnovat se cíleně propojování celého mezinárodního hnutí Wikimedia je stejně důležité jako pracovat na národní úrovni. Česká pobočka je v tomto ohledu jednou z těch zkušených a etablovaných.

Naše aktivity se snažíme maximálně otevřít, a vytvořit tak prostor pro růst komunitních lídrů. Lidé, kteří se původně začali angažovat jako dobrovolníci, nám dnes pomáhají na řadě pozic. Působí například jako lektoři vzdělávacích aktivit, a to často lokálně. Bez nich bychom například nemohli nabídnout kurz pro seniory na regionální úrovni. V Brně tuto pozici dlouhodobě zastávají naši členové Martin Strachon a Zdeněk Moravec, v Českých Budějovicích sehraňá dvojice Jana Sekyrová a Jitka Erbenová, v Olomouci Jan Kameníček, v Plzni Jan Macura a v Moravskoslezském kraji Miloš Rucki. Náš člen a učitel Jaroslav Mašek je hlavním propagátorem Wikipedie jako nástroje pro vzdělávání. Dále se dobrovolníci zapojují jako organizátoři. Kupříkladu brněnské srazy už dlouho spolehlivě vede Marek Blahuš, pražské Jan Loužek a pražský wikiklub nově Jan Myšák za podpory Martina Urbance. Fotíme Česko zkušeně hodnotí mladá dvojice Tadeáš Bednarz a Jan Beránek, který je současně naším dvorním tvůrcem videoobsahu.

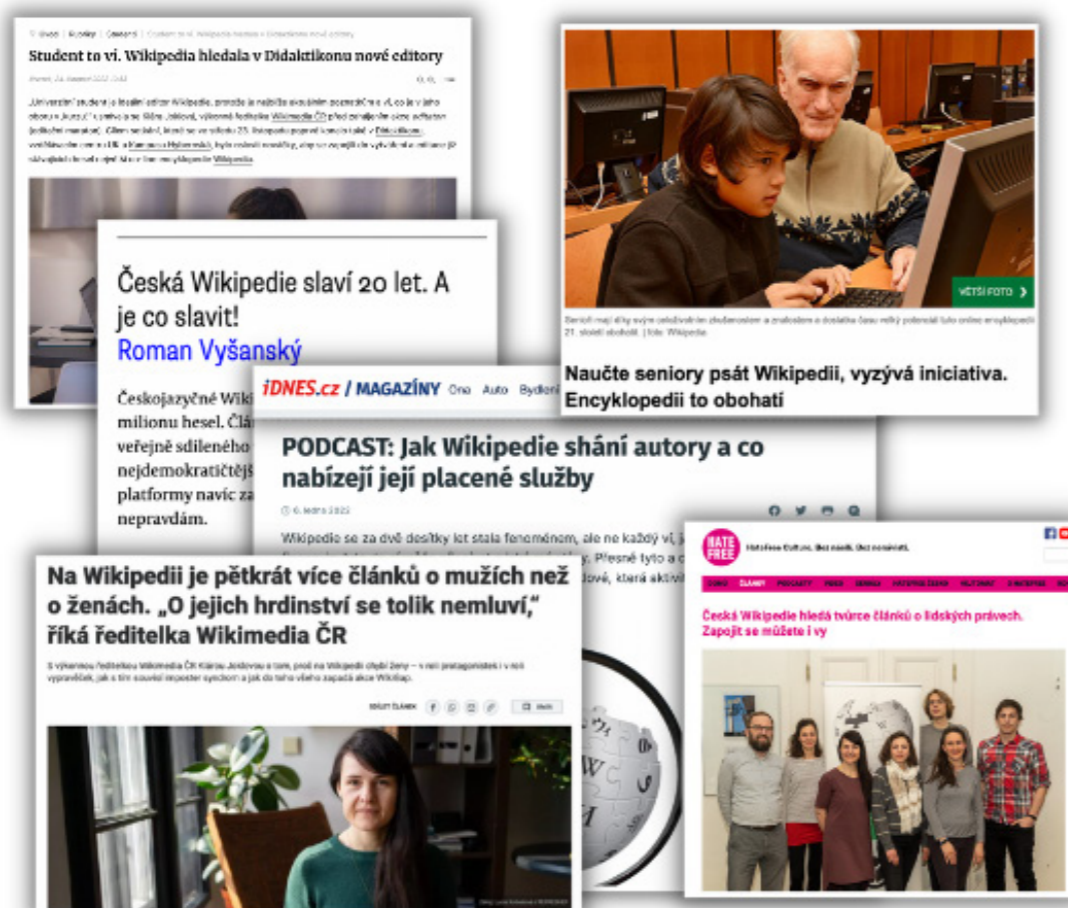
Roli ambasadora tematické výzvy Československo 1948–1989 zastal velmi aktivně Roman Vyšanský. Stabilní dvojici organizující úspěšně komunitní soutěže tvoří Jan Loužek a Kristýna Kysilková. Vojtěch Dostál cíleně vzdělává členy komunity se zájmem o Wikidata. Pole PR aktivit dlouhodobě podporuje Anatol Svahilec. Webové stránky a transparentní systém Tracker spravuje Martin Urbanec. Zbytek našich členů a zájemců o naši činnost průběžně informujeme a ptáme se jich na zpětnou vazbu a nápady. Komunikujeme formou častých novinek na webu, tematických newsletterů, blogových příspěvků, sociálních sítí, formulářů na zpětnou vazbu, v sekci Podlípou na Wikipedii, v poradních skupinách či během pravidelného kvartálního online setkávání Otevřená Wikimedia. Budování komunity spojuje všechny naše aktivity. Dík patří každému, kdo na něm má svůj díl.

– výkonná ředitelka spolku
Klára Joklová

PR & FUNDRAISING

V roce 2022 jsme těžili ze sjednocení pozice PR specialistky a fundraiserky, která realizovala činnosti dle nastaveného plánu a KPI. V tvorbě obsahu a komunikaci podporovala i zbytek týmu, jednotlivé manažerky a koordinátory. Díky tomu jsme rozvíjeli efektivní a jednotné PR skrze naše hlavní komunikační kanály – sociální sítě, web, blog, newsletter a Pod lípou, diskuzní komunitní prostor na Wikipedii.

Bylo o nás slyšet také [v médiích](#), rozvíjeli jsme zaběhlé mediální spolupráce a navazovali nové. Alespoň deset článků vyšlo díky našim rozeslaným tiskovým zprávám. (Psaly o nás iDNES, Žena.cz, HateFree, Deník Metro, Pozitivní zprávy, Živě.cz, Pražská Drbna).

PR

Realizovali jsme 5 větších mediálních kampaní:

- » [WikiGap](#)
- » [#Wikipedie20](#)
- » [Měsíc lidských práv na Wikipedii](#)
- » [výzva a soutěž Československo 1948–1989](#)
- » [Fundraisingová kampaň Naučme seniory psát Wikipedii](#)

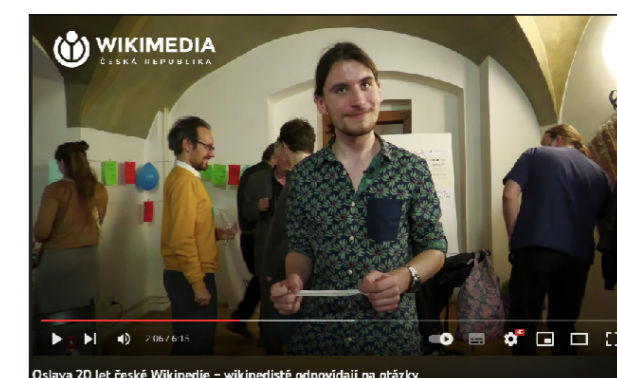

Vytvořili a odysílali jsme druhou sérii krátkých rozhovorů 2 minuty s wikipedistou. Moderátor Anatol Svahilec i letos vyzpovídal 5 wikipedistů a wikipedistek. Tento atraktivní formát nám pomáhá zvyšovat povědomí o spolku, přibližovat komunitu veřejnosti, oceňovat její práci a také motivovat nejrůznější skupiny lidí k tomu, aby se zapojily do tvorby ve wiki-projektech.

Celkový dosah videí byl 19,2 tisíce a téměř 900 lidí z nich prokliklo na naše Darujme.cz.

I při propagaci ostatních aktivit jsme se soustředili na videotvorbu ve spolupráci s kameramanem Michalem Barbušáčkem nebo členem spolku Janem Beránkem. **Vzniklo celkem 8 popularizačních a vzdělávacích videí.**

O naší komunikaci a fundraisingu jsme mluvili v rámci přednášky [Jak propagovat své aktivity](#) na mezinárodní konferenci Wikimania v srpnu 2022.

49

blogových článků

257

nových sledujících na Facebooku,

112

nových „to se mi líbí“

11,3tis.

zhlédnutí 2 minut s wikipedistou na naší FB stránce

116

nových odběratelů newsletteru

58

wikipedistů se zapojilo do narozeninové výzvy #Wikipedie20

napsali či rozšířili Wikipedii „k narozeninám“ **270** článků

102

novinek na našem webu

CS / UDÁLOSTI 16 BŘEZNA, 2022
Česká Wikipedia dosáhla mety 500 000 článků!

Od Pokémonů přes Litvě až k vodě na Mar... všechno se dá na Wikipedii najít, se zdá neuvěřitelné. dobrovolníků se během dvaceti let rozhodli ob...

CS / UDÁLOSTI 29 ŘÍJNA, 2022
Wikidata slaví 10 let. Znáte techničtějšího sourozence Wikipedie?

Wikidata byla spuštěna 29. října 2012, takže právě dnes slaví své desáté narozeniny. Během té doby na ně „geekové“ nahráli téměř 500 milionů položek. Zlepšují tak spolehlivost Wikipedie a ač to možná nevíte, z...

CS / UDÁLOSTI 14 LISTOPADU, 2022
Na Databázi národních autorit spouštíme automatickou aktualizaci, svatý grál Wikidat

Wikidata jsou pravděpodobně největším agregátorem českých databází vůbec. Databáze se ale neustále vyvíjí, mění a aktualizují. Jak to řešit? Nezbývá než jednou za čas stáhnout aktuální obraz databáze a provést synchronizaci. Jenže je to...

CS 27 ZÁŘÍ, 2022
Co jsou to svobodné licence, Creative Commons a jak se v tom všem vyznat?

Co jsou to svobodné licence, za jakých podmínek je lze používat nebo proč pod nimi uvolňovat vaše díla, to jsou všechno otázky, které má smysl si klást. Obrázky, videa, hudba a další cizí obsah...

Fundraising

Pro rok 2022 se nám podařilo získat dva klíčové zdroje, oba ve víceletém grantovém schématu – poprvé dvouletý grant od Wikimedia Foundation a grant od Velvyslanectví USA v České republice, který nám již v předstihu zajistil zdroje pro roční provoz, takže jsme mohli napnout síly k dalšímu rozvoji v této klíčové oblasti.

Celkem nám individuální dárce v roce 2022 **darovali 110 034 Kč**, což odpovídá našemu stanovenému cíli. Získali jsme 4 nové pravidelné individuální dárce.

Koncem roku jsme realizovali úspěšnou vánoční fundraisingovou kampaň [Naučme seniory psát Wikipedii](#), která díky našim skvělým dárčům přinesla **29 959 Kč**.

Propagační video fundraisingové kampaně Seniři píšou Wikipedii.

Oslovili jsme 24 firem, z toho 5 úspěšně. Všechny dary měly hmotnou povahu. Vážíme si všech partnerství, zejména originální nám přišlo spojení soutěže Československo 1948-89 a Klubu Pánů z Ponožkovic, kteří nám pro všechny účastníky věnovali 3 páry ponožek.

Ponožky v národních barvách, které nám věnoval do soutěže Klub pánů z Ponožkovic. FOTO: Ponožkovic.cz, CC BY-SA 4.0 via Wikimedia Commons

**Žádali jsme celkem o 4 granty,
uspěli jsme u následujících 3:**

- » LUSH Grant na Seniorské WikiMěsto (45 tis. Kč),
- » Active Citizens Fund na digitalizaci neziskovek (58 846 Kč),
- » dvouletý U.S. Embassy Small Grant (71.081USD).

60

individuálních dárců nám
darovalo celkem **110 tisíc Kč**

332 000 Kč

jsme získali z grantových zdrojů

5

firem nás podpořilo
hmotnými dary

Měření dopadu našich aktivit

Program	Počet účastníků akcí	Z toho nováčků (v daném programu)	Nové či upravené stránky na Wikipedii	Počet vytvořených nebo vylepšených stránek s obsahem napříč všemi projekty Wikimedia	Počet aktivních spoluprací	Počet pořádaných akcí
Vzdělávací programy	952	685	1457	3340	27	149
Programy pro komunitu	418	151	1857	18055	29	27
Programy pro partnerství	109	23	313	379 455	14	12
Celkem	1479	859	3627	400 850	70	188

NAŠE PROGRAMY V ROCE 2022

Činnost spolku a aktivity, kterými naplňujeme spolkové cíle, dělíme do tří programových oblastí.

- » **Vzdělávací programy,**
- » **Programy pro komunitu,**
- » **Programy pro partnerství.**

Část týmu na editatonu Lidská práva na Wikipedii v červnu 2022.
FOTO: Richard Sekerak (WMCZ),
[CC BY-SA 4.0](#),
via [Wikimedia Commons](#).

1. VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

Rok 2022 byl pro [vzdělávací programy](#) ve znamení obměny a rozvoje.

Kromě personálních změn na pozicích hlavního lektora a koordinátora došlo k výraznému posunu ve třech oblastech.

149
akcí jsme celkem uspořádali
spolu s našimi partnery
či v tandemu s Programy
pro komunitu.

Z toho **39** Wikiporaden
24 osobních setkání
na wikiklubech
a **23** wikisrazů

45
jednotlivců z komunity
a pracovníků našich
partnerských organizací
se podílelo na přípravě akcí
11 z nich se zapojilo nově

305
nováčků jsme přivedli
k editování Wikipedie

- » Spolupráce s knihovnami skrze společné téma Mediální vzdělávání a efektivnější zacílení aktivit na klíč v knihovnách po celé ČR.
- » Vytvoření a spuštění portálu [Mediální gramotnost](#). Je to pro nás příklad, jak pracovat s našimi partnery skrze systém portálů (tj. vytváření v podstatě tematických hubů/rozcestníků v rámci Wikipedie). To funguje obzvláště dobře nejen pro školy, univerzity a knihovny, ale také v oblasti vzdělávání dospělých.
- » Podpora a realizace pravidelných aktivit komunity v regionech – wikikluby, wikisrazy a online Wikiporadna. Po covidových letech se podařilo obnovit pravidelná fyzická setkání na řadě míst (Praha, Brno, České Budějovice, Plzeň, Havířov) a zřídit i několik nových (wikisraz v Olomouci či wikiklub v Českých Budějovicích).

Náš aktuální vzdělávací tým.
FOTO: Richard Sekerak (WMCZ),
[CC BY-SA 4.0](#),
via [Wikimedia Commons](#).

1.1 Senioři píší Wikipedii

Rok 2022 znamenal pro seniorské vzdělávací programy zejména pomalý přechod z online aktivit zpět na ty kontaktní. I přesto se začátek roku odehrál víceméně v online prostředí a během prvních několika měsíců se nám podařilo odbavit nadprůměrné množství kurzů pro seniory. Po zbytek roku jsme pokračovali v online aktivitách pro začátečníky. Dostalo se i na kontaktní kurzy po České republice. Otevřeli jsme je v krajských městech, jako jsou Praha, Plzeň, České Budějovice, ale zabodovali jsme i v těch menších jako Cheb nebo Brandýs nad Labem. Celý rok jsme zakončili s rekordním množstvím kurzů a absolventů.

Kurz Senioři píší Wikipedii v Českých Budějovicích.
FOTO: Jana Sekyrová, [CC BY-SA 4.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

14
kurzů
pro začátečníky

Program [Senioři píší Wikipedii](#) (SePW) však neslouží jen začátečníkům, důležitá pro nás je i práce s absolventy kurzů a seniorskou komunitou obecně. Dostalo se i na nadstavbové kurzy pro pokročilé wikipedisty či pro ty, kteří se ve své práci chtěli zaměřit na Wikimedia Commons. Mimo kurzy jsme pokračovali v rozvojových aktivitách jako Seniorské WikiMěsto, setkání absolventů nebo editatony pro seniory v rámci WikiProjektů.

Nezapomněli jsme ani na propagaci zmíněných aktivit. Objevili jsme se na Fresh Senior Festivalu v Praze nebo na přednášce o SePW v rámci cyklu Otisk regionu ve spolupráci s Knihovnou města Plzně.

2
kurzy
pro pokročilé

1
nový formát návazného
vzdělávání – večerní
wikiškola pro seniory

Co říkají účastníci o našich akcích?

„Na kurz Wikipedie do Městské knihovny v Praze jsem se přihlásila díky svému vnukovi, který mi vždycky tvrdil, že toho hodně vím a že umím dobře formulovat, takže bych to měla nějak využít. Já už nechodím stabilně do práce, takže mám relativně dost času. Víím, že se mi to nesmírně líbilo. Lektor, který nás vyučoval, byl velmi trpělivý, velmi dobře uměl vysvětlovat a když jsme někdo něco nevěděli a zeptali se, tak to znovu a velmi pečlivě a dobře vysvětlil. Takže myslím si, že jsem nebyla sama, kdo tam chodil rád právě i proto.“

– Jiřina Kádnerová,
bývalá knihovnice,
absolventka kurzu
Senioři píší Wikipedii

1669
souborů nahraných seniory
na úložiště Wikimedia
Commons

962
seniory založených,
rozšířených či upravených stránek
na Wikipedii a Wikidatech

15
lektorů z řad našeho
lektorského sboru
zapojených do realiza-
ce kurzů pro seniory

6
měst, kde se odehrávaly
aktivity SePW

Seniorské WikiMěsto

O víkendu **9.–11. září 2022** proběhlo další Seniorské WikiMěsto, tentokrát v moravské metropoli Olomouci. Na výběr místa a termínu měly vliv jednak obnovená spolupráce s Vědeckou knihovnou v Olomouci, jednak možnost propojit akci s otevřenými památkami během Dnů evropského dědictví. Účastníci navštívili řadu inspiračních míst, například Vědeckou knihovnu v Olomouci, která nabídla své zázemí pro akci, unikátní parní vodárnu ve Chválkovicích, renesanční radnici na Horním náměstí nebo Umělecké centrum Univerzity Palackého.

V průběhu akce i po jejím skončení vzniklo celkem 16 nových článků, proběhlo 112 editací a nahráno bylo 511 souborů. Nově se tak návštěvníci Wikipedie mohou dočíst o [Žerotínském paláci](#), [Faře ve Slavoníně](#) nebo [domu sochaře Julia Pelikána](#). Veškeré fotografie pořízené účastníky WikiMěsta si lze prohlédnout v samostatné [kategorii na Wikimedia Commons](#).

Seniorské WikiMěsto Olomouc se konalo pod záštitou statutárního města Olomouc, náměstkyně Evy Kolářové a s podporou grantu firmy Lush. Že se vydařilo, dokazuje také [krátké video](#) v režii Jana Beránka, které dokumentuje spokojenost účastníků.

Účastníci Seniorského WikiMěsta.
FOTO: Jan Beránek, [CC BY-SA 3.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

Další programy a setkání

Seniorům se věnujeme průběžně. Kromě kurzů SePW a Seniorského WikiMěsta jsme uspořádali například online editaton, konzultace v rámci výzvy WikiGap, alumni setkání a poznávací procházku kolem Václavského náměstí s průvodcem Anatolem Svahilcem.

Komentovaná procházka Prahou pro studenty a absolventy seniorských kurzů.
FOTO: Lucie Schubert (WMCZ), [CC BY-SA 4.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

Pátrání v archívech Vědecké knihovny v Olomouci.
FOTO: Gampe, [CC BY-SA 3.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

Večerní wikiškola: nový formát

Aktivity programu Senioři píší Wikipedii absolvují spíše začátečníci, ale uvědomujeme i si důležitost práce s již editujícími seniory. Právě pro absolventy kurzů, ale i pro další aktivní seniory z wikipedistické komunity, jsme připravili nový formát navazujícího vzdělávání – online Večerní wikiškolu pro seniory.

„Wikiškola pro seniory nabízí možnost věnovat se rozvoji konkrétních dovedností nezbytných pro práci správného wikipedisty. Zaměřuje se na postupy a ‚vychytávky‘, které je možné využít v editační praxi a které se podrobně neprobírají na kurzech Senioři píší Wikipedii.

První takový workshop se konal v prosinci 2022, kdy jsme se zaměřili na tvorbu nebo úpravu infoboxu. Během tohoto hodinu a půl dlouhého online setkání jsme téma probrali do potřebných detailů. V roce 2023 chceme s tímto rozvojevým vzdělávacím formátem pokračovat.

V plánu jsou také tematické tutoriály, které budou trvale dostupné na YouTube kanálu Wikimedia.“

– hlavní lektor Pavel Bednařík

Spolu s naší fundraiserkou jsme na přelomu roku dokončili také úspěšnou dárcovskou kampaň pro organizaci seniorských kurzů.

1.2 Programy pro školy

Programy pro školy zastřešují dva programy zaměřené primárně na účastníky formálního vzdělávání – [Studenti píší Wikipedii](#) a Uč (s) Wiki.

Řadu aktivit realizujeme s partnerskými školami a univerzitami, skrze spolupráci s organizací Post Bellum, projektem Samet na školách a dalšími.

Wikipedii a projekty Wikimedia do své výuky pravidelně zařazuje řada akademiků wikipedistů.

Editaton práva Romů na Wikipedii.
FOTO: Jan Beránek, [CC BY-SA 3.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

22
převážně dlouhodobých
aktivit, jako jsou univerzitní
kurzy, proběhlo v programu
Studenti píší Wikipedii

430
lidí se zúčastnilo
našich aktivit

303
z nich byli nově
registrovaní uživatelé
Wikipedie

491
článků rozšířili

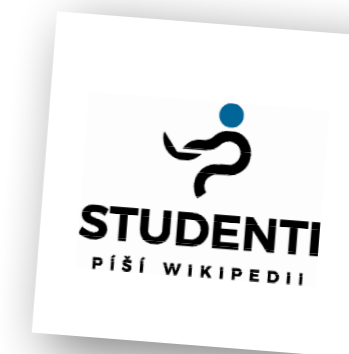
61
souborů
nahráli na úložiště
Wikimedia Commons
studenti a pedagogové.

Festival mediálního vzdělávání (Gymnázium Na Zatlance)

V termínu 17.–18. srpna 2022 se lektori Pavel Bednařík a Jaroslav Mašek zúčastnili prvního ročníku Festivalu mediálního vzdělávání, který proběhl na Gymnáziu na Zatlance. Za účasti více než 80 pedagogů středních škol zrealizovali dva workshopy věnované využití Wikipedie při středoškolské výuce.

Selfie našich lektorů z Festivalu mediálního vzdělávání.
FOTO: Pavel Bednařík (WMCZ),
[CC BY-SA 4.0](#),
via [Wikimedia Commons](#)

3
DVPP akreditace
byly schváleny

VŠCHT – vysoká škola, na které má Wikipedie místo

Za příkladnou a oboustranně kladně hodnocenou lze považovat naši spolupráci s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze. Stalo se již pravidlem, že jak v zimním, tak v letním semestru editují studenti hned ve dvou předmětech.

V roce 2022 to bylo v rámci předmětů *eukaryotní mikrobiologie a živočišné buněčné kultury a jejich využití*. Nad rámec těchto předmětů se podařilo pro rok 2023 domluvit také spolupráci se členy školního klubu UNIQORN, kteří by při univerzitě rádi vedli něco jako wikipedistický kroužek pro studenty a pedagogy. Do realizace se zapojil wikipedista, člen spolku Wikimedia a student VŠCHT Honza Myšák.

1.3 Otevřený vzdělávací program

Aktivity [Otevřeného vzdělávacího programu](#) se letos rozrostly primárně o širší spolupráci s knihovnami nejen v oblasti vedení seniorských kurzů, ale i v řadě dalších aktivit.

Aktivity komunity opět setrvale rostly a k jejich realizaci se dařilo více využívat [Komunitních minigrantů](#).

Portál: Mediální gramotnost a další aktivity

Naše účast na Festivalu mediálního vzdělávání v srpnu 2022 vycházela z dlouhodobějšího trendu zapojení Wikipedie do aktivit mediálního vzdělávání na školách. Mediální gramotnost se stala také významnou součástí jednotné koncepce rozvoje knihoven v letech 2023 a 2024. Vedle tématu udržitelnosti je tak další oblastí společnou knihovnám a hnutí Wikimedia. V září proto byla na konferenci Knihovny současnosti v Olomouci oznámena naše spolupráce s Nadací Open Society Fund (OSF), Svazem knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP) a Sdružením knihoven ČR (SDRUK). Spojuje nás dlouhodobý záměr vytvářet a rozvíjet portál [Mediální gramotnost](#).

Prvním krokem k rozvoji obsahu portálu bylo proškolení studentů prvního ročníku Katedry informačních studií a knihovnictví (KISK) v Brně. Pod vedením Jaroslava Maška zde studenti vytvořili a rozšířili několik desítek hesel souvisejících s mediální gramotností či mediální výchovou.

Strategická spolupráce s knihovnami na zapojení Wikipedie do programů mediálního vzdělávání pokračovala na podzim účastí na vybraných akcích a školeních pro knihovníky.

Pravidelná online Wikiporadna

Online Wikiporadna je nabídkou bezplatných konzultací pro stávající komunitu wikipedistů i širokou veřejnost. Od června 2022 se tyto konzultace na objednávku rozšířily také o možnost pravidelného setkávání online. Každé pondělí večer může kdokoliv bez předchozí domluvy konzultovat problémy a nejasnosti při editování Wikipedie s naším lektorem. Po pozvolném začátku byla od října 2022 pondělní Wikiporadna využívána pravidelně několika seniory, kteří jsou častými editory Wikipedie. Účast se výrazně zvýšila zavedením večerní wikiškoly, na niž poradna časově navazuje.

Wikikluby a wikisrazy, obnova pražského wikiklubu

Rozvoj a podpora [wikiklubů](#) a [wikisrazů](#) po celé republice se staly důležitou součástí agendy hlavního lektora Pavla Bednaříka. Od září 2022 se obnovil pražský wikiklub ve spolupráci s organizací ŽIVOT 90. Pro potřeby vedení wikiklubu byl osloven wikipedista Jan Myšák, který se stal jeho garantem a koordinátorem. Na provozu dalších klubů se podíleli také Martin Urbanec a Pavel Bednařík.

Spolu s pražským wikiklubem se vedla také diskuse o výraznější podpoře pražskému i ostatním wikisrazům. Na základě iniciativy Pavla Bednaříka byl obnoven wikisraz v Olomouci. Pražský wikisraz vedl tradičně Aktron (Jan Loužek), proběhly také wikisrazy v Havířově, Plzni nebo Českých Budějovicích. S měsíční pravidelností již tradičně probíhají v Brně pod organizačním vedením Marka Blahuše (Blahma).

Víc hlav víc ví. Wikiklub v Praze.
FOTO: Pavel Bednařík (WMCZ),
CC BY-SA 4.0, via [Wikimedia Commons](#)

Stránka nováčka na Wikipedii, Nástěnka a podpora lektorského týmu

Pro hladký chod vzdělávacích aktivit je klíčový náš lektorský tým externích spolupracovníků a wikipedistů a také kontinuální podpora prostředí, ve kterém se nováčci a účastníci kurzů pohybují. Zaměřili jsme se v tomto roce na podrobné prozkoumání a zpětnou vazbu na stránku nováčka na Wikipedii, její nastavení a zobrazení. Byl přidán odkazový box s informací o pravidelné online Wikipo-radně.

Proběhly dvě schůzky s vývojáři nástroje [Nástěnka](#) (Dashboard) zaměřené na opravu chyb a možná vylepšení pro správu kurzů a editatonů.

Proběhlo jedno online setkání lektorů, několik konzultací s lektorským týmem k plánu činnosti a chodu vzdělávacích programů a řada individuálních konzultací, dle tematického zapojení lektorů.

Srpnový wikisraz v Brně.
FOTO: Adam Rejha, CC BY-SA 4.0, via [Wikimedia Commons](#)

2. PROGRAMY PRO KOMUNITU

[Programy pro komunitu](#) se dlouhodobě zaměřují na podporu existující komunity a její možný růst, sekundárně pak na zisk obsahu do všech projektů Wikimedia. Důležitým bodem je také podpora vztahů mezi aktivními členy komunity, jejímž přínosem je kultivace online prostředí pro všechny jeho uživatele.

V roce 2022 jsme sjednotili tematický roční plán našich komunitních aktivit, které se v každém čtvrtletí věnují jinému tématu: ženy na Wikipedii, lidská práva, Československo 1948–1989 a Czech Wiki Photo. Do výzev se zapojují i sekce Vzdělávacích programů a Programy pro partnerství. Každá výzva se skládá z alespoň jednoho veřejného editatonu, studentské a seniorské

editační aktivity a veřejné soutěže. Aktivní členové komunity se zapojují do přípravy a hodnocení akcí v nejrůznějších rolích – jako ambasadoři, lektori, porotci nebo jako odborná či technická podpora.

Vše průběžně doplňují komunitou organizované aktivity podpořené skrze Komunitní minigranty. Často jde o výjezdové, regionální či vzdělávací aktivity zaměřené na sdílení know-how v komunitě, případně o tematické akce s našimi partnery, které mohou být pro komunitu zajímavé.

Kromě toho dlouhodobě realizujeme podpůrný program pro fotografy Fotíme Česko.

2.1 Programy pro fotografy

V roce 2022 jsme díky vytvoření pozice koordinátora programů pro fotografy mohli rozvinout aktivity pro tuto část komunity. To umožnilo pracovat se skupinou fotografů strukturovanějším způsobem. Vylepšili jsme některé z existujících projektů, jako je Czech Wiki Photo, a podpořili vznik dalších. Jedním z nich je například soutěž Chráněná území, která měla přínos pro stabilní program Fotíme Česko, a do níž se zapojilo na čtyři desítky fotografů.

581 přihlášených
fotografií
od **102** fotografů

Czech Wiki Photo

[Czech Wiki Photo](#) je naše každoroční fotografická soutěž, jejímž cílem je motivovat nové fotografy k nahrání jejich děl na Wikimedia Commons. Před zahájením projektu jsme připravili novou verzi webových stránek – moderní, funkční a zároveň uživatelsky přívětivou. V pravidlech soutěže jsme zdůraznili, že vedle kvality fotografií je důležitá zejména možnost jejich využití v projektech Wikimedia, a přidali jsme novou kategorii slavné osobnosti. Zapojilo se 102 účastníků, z toho 76 nováčků, a nahráli celkem 581 fotografií. Snímky i letos hodnotila nezávislá porota – dva profesionální fotografové Edita Bízová a Jan Rybář, které doplnil dlouholetý člen naší fotografické komunity Pavel Hrdlička (Packa).

Vítězná fotografie Czech Wiki Photo 2022 – Závrt v Moravském Krasu.
FOTO: Michal Daneš, [CC BY-SA 4.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

Pavel Kříž se svou fotografií na vernisáži výstavy v lednu 2023.
FOTO: Richard Sekerak (WMCZ),
[CC BY-SA 4.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

Více o průběhu soutěže Czech Wiki Photo 2022 si můžete přečíst [na našem blogu](#).

5 oceněných
fotografů

14 fotografií vystaveno
v Kampusu Hybernská
na začátku roku 2023

Do soutěže Czech Wiki Photo 2022 se zapojilo velké množství nováčků. Pro spoustu z nich to byla jejich vůbec první zkušenost s Wikimedia Commons, a proto se na nás někteří obraceli s otázkami. Jedním z těchto uživatelů byl i Pavel Kříž, který do soutěže přihlásil dvě své fotografie a chtěl si ověřit, zda to udělal správně. Se svou fotografií Římský kopec nakonec vyhrál v kategorii nováček roku a obě jeho fotografie byly vystaveny mezi nejlepšími snímky v Didaktikonu Kampusu Hybernská.

9951
proplacených
snímků v rámci
fotocest

34128 Kč
na proplacení
nákladů autorů
fotografií

55
proplacených
cest fotografům

18
fotografů

10438
fotografií
Fotíme Česko,
z toho

494
využito
na Wikipedii
4160
na Wikidatech

Fotíme Česko

Projekt [Fotíme Česko](#) se zaměřuje na dlouhodobou práci s komunitou a zkušenými fotografy. I když skupina zapojených fotografů není velká, snažíme se zajistit nejlepší možné podmínky pro focení bílých míst na území České republiky a proplácíme náklady spojené s fotocestami autorů snímků. Zmodernizovali jsme stránky projektu a díky zapojení do mezinárodní spolupráce s Wikimedia Austria realizovali společnou Wikiexpedici Šumava. Celkově jsme loni proplatili náklady na 56 výletů za focením, které obohatily Wikimedia Commons o 9 951 fotografií. Je důležité zmínit, že členové naší komunity Tadeáš Bednarz a Jan Beránek všechny fotocesty a jejich proplácení pečlivě hodnotili.

Tisíce fotografií jako tato byly nahrány na Wikimedia Commons v rámci programu Fotíme Česko.
Kostel Zvěstování Panny Marie (Praha-Smíchov).
FOTO: Vojtěch Safránek (Vojtasaf), [CC BY-SA 3.0](#),
via [Wikimedia Commons](#)

Pro fotografy a fotografky jsme přichystali také 3 menší tematické foto-akce a soutěže.

5
podpořených fotografů

1008
fotografií,
z toho

386
bylo použito
na Wikipedii

276
na Wikidatech

Foto českých obcí

V roce 2022 došlo k přerodu původního projektu Mediagrant, za kterým stojí letitá práce fotografů, na Foto českých obcí. Jak název napovídá, tento staro-nový projekt se zaměřuje na focení zatím nezdokumentovaných obcí. Na počátku roku 2022 bylo v České republice přibližně 200 nenafočených obcí, číslo se v průběhu roku zmenšilo na 57, a to i díky pořádání Wikiexpedice Šumava a zapojení nových fotografů.

9971 Kč
na proplacení nákladů autorů
fotografií

41
fotografů

3
ocenění fotografové

112
nahraných fotografií,
z toho

16
využito
na Wikipedii

2
na Wikidatech

Mikrosoutěž Chráněná území

Jednalo se o první fotografickou mikrosoutěž ve formátu měsíční výzvy zaměřenou na focení chráněných oblastí. Do soutěže bylo možné přihlásit fotografie, které tematicky spadaly do kategorie příroda nebo architektura na chráněných krajinných územích v České republice. Cílem soutěže bylo motivovat fotografy k nahrávání fotografií na Wikimedia Commons a k případné účasti na [Wikiexpedici Šumava](#).

Tesařík alpský ze soutěže Chráněná území.
FOTO: Fric.matej, [CC BY-SA 4.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

6
účastníků

684
fotografií,
z toho

139
využito
na Wikipedii

131
na Wikidatech

Wikiexpedice Šumava

Do červencové [Wikiexpedice Šumava](#) se zapojilo celkem 6 účastníků. Pro většinu z nich to byla jejich první Wikiexpedice vůbec. To byl případ účastnice našich seniorských kurzů Jitky Radimské. Na Šumavě žije celý svůj život, a tak i po skončení Wikiexpedice pokračovala s focením míst, která se během akce nestihla nafotit. Kromě focení měli účastníci možnost sejít se s fotografy z rakouského spolku Wikimedia Austria (WMAT), navštívit společně rozhlednu a vyměnit si zkušenosti a zážitky u večere.

26 777 Kč
na proplacení nákladů autorů
fotografií

Účastníci Wikiexpedice Šumava na Stezce korunami stromů.
FOTO: Richard Sekerák, [CC BY-SA 4.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

2.2 Programy pro editory

V rámci programů pro editory nabízíme pestrou paletu aktivit určených jak zkušeným wikipedistům, aktivním členům komunity, tak i nováčkům. Oslovujeme také specifickou cílovou skupinu, a sice odborníky z různých oblastí nabízejících pro Wikipedii zajímavá témata. Abychom naplnili naše poslání v oblasti vývoje programů pro editory, zaměřili jsme se na tři aspekty:

- » kombinaci online, offline nebo hybridních aktivit, přičemž online část tvoří především soutěže,
- » prezentaci různých, na Wikipedii poddimenzovaných témat, která editorům nabízejí náměty na články,
- » vyhlásování výzev k účasti v aktivitách s cílem rozvíjet komunitu a oslovovat její členy, aby se stali ambasadory projektů.

FOTO: Richard Sekerak (WMCZ),
CC BY-SA 4.0, via [Wikimedia Commons](#)

43
účastníků

401
nových
článků

WikiGap

Na vlajkovém projektu, do něhož se zapojujeme již od roku 2018, jsme i v roce 2022 spolupracovali s [Wikimedia Sverige](#), Velvyslanectvím USA v České republice a Velvyslanectvím Švédska. Rozvíjeli jsme dva hlavní pilíře projektu: sérii hybridních či online editatonů a měsíční editační soutěž. Projekt cílí na nováčky i zkušené editory, kteří se zajímají o vyváženost, významné ženy a témata s nimi spojená. Zahajovací editaton proběhl tradičně v Americkém centru, doplnil ho brněnský editaton a online editaton věnovaný seniorům. Ruská invaze na Ukrajinu, která byla zahájena krátce před [WikiGapem](#), obsadila většinu veřejného prostoru, což zřejmě ovlivnilo i WikiGap. Reagovali jsme na vzniklou situaci a ve spolupráci s partnerem projektu Českou ženskou lobby mimojiné aktualizovali seznam ukrajinských žen chybějících na české Wikipedii. Pro řadu účastníků bylo toto téma důležité a zajímavé. Partnerem akce se stalo nakladatelství wo-men, díky němuž jsme mohli některé účastníky a účastnice odměnit poukázkou na knihy.

Pražský editaton v Americkém centru.
FOTO: Richard Sekerak (WMCZ),
CC BY-SA 4.0, via [Wikimedia Commons](#)

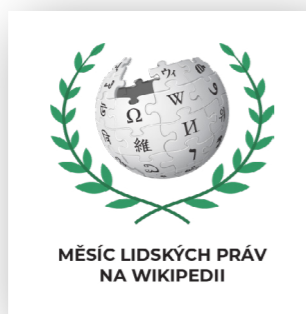

FOTO: Richard Sekerak (WMCZ),
CC BY-SA 4.0, via [Wikimedia Commons](#)

54
účastníků

96
nových
a rozšířených
článků

Měsíc lidských práv

V červnu 2022 jsme spojili mnoho nedostatečně pokrytých témat do jednoho [WikiProjektu Lidská práva](#). V rámci něj jsme v souladu s vizí hnutí Wikimedia realizovali první ročník výzvy [Měsíc lidských práv](#) na české Wikipedii. Projekt měl za cíl co nejlépe a nejkvalitněji popsat témata, diskurz a fenomény v široké oblasti lidských práv, a to zkvalitněním stávajících nebo založením nových článků.

Projekt podpořilo 22 organizací a institucí, jejichž poslání a odbornost souvisí s lidskými právy. Byly mezi nimi například Amnesty International, Člověk v tísni či Sdružení pro integraci a migraci. Proběhly 4 editatony, z nichž jeden byl organizován pro romské studenty a jeden byl zaměřen na LGBTQ+ komunitu. Celý projekt doprovázela soutěž, do které nám věnovala poukázky na knihy Nadace Albatros. Výsledkem bylo 49 nových a 57 rozšířených článků editovaných celkem 54 wikipedisty. Kromě toho jsme zahájili úspěšnou spolupráci a mezinárodní kampaň se srbskou Wikimedia pobočkou, v níž máme v plánu pokračovat.

„Díky kurzu editace Wikipedie vím, že by to chtělo tvořit více článků o Romech a že na Wikipedii chybí, a jsem rád, že jsem si mohl zkusit jak pracovat s Wikipedií, a budu se snažit něco vytvořit.“

– účastník Studentského editatonu Práva Romů na Wikipedii

FOTO: Martin Strachoň, [CC BY-SA 4.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

„O dobu, na kterou je zaměřen [projekt Československo 48–89](#), se velmi zajímám (mimo jiné proto, že o ní píšu bakalářku). Jsem rád, že proběhl tímto stylem. Během tohoto ročníku jsme vyzkoušeli trochu jiný než obvyklý přístup – editatonu předcházela přednáška od odborníků na toto velmi zajímavé období. Za úspěch také považuji, že se editatony dostaly i za hranice Prahy, tentokrát do Hradce Králové a Liberce, kde jsme navázali nové kontakty. Věřím, že akce spojené se spolkem Wikimedia se v těchto končinách neobjevily naposledy a že hesla, ať už nová, či rozšířená, pomohou mnoha lidem při bádání v historii našich dvou národů.“

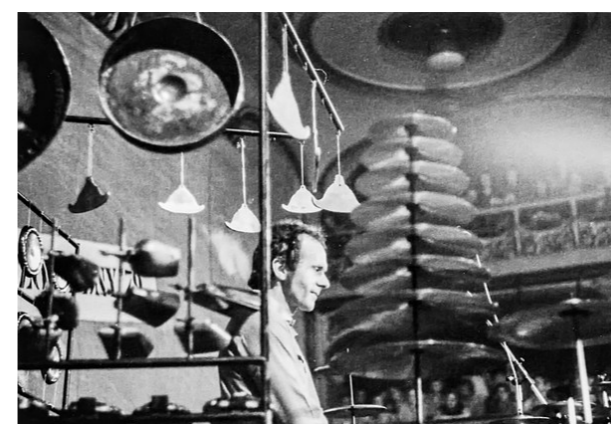
– garant WikiProjektu
Roman Vyšanský

36
účastníků

85
nových
a rozšířených
článků

43
fotek nahraných
na Wikimedia Commons

Jedna z nově nahraných [fotek](#) na Wikimedia Commons.
FOTO: Sjermar, [CC BY-SA 4.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

Výzva a soutěž Československo 1948-89

Projekt mířil především na studenty. Jako ambasadora jsme získali studenta historie Romana Vyšanského, který je zkušeným editorem a lektorem. Díky jeho zapojení se podařilo aktualizovat webové stránky, vypracovat seznam chybějících článků a podpořit zviditelnění projektu. Zajistil přednášky tematicky spadající do tohoto období našich dějin, které zahajovaly [editatony v Praze](#), Hradci Králové a Liberci. Další podporu nabídl Michal Louč (Nadkachna), člen spolku a zároveň zaměstnanec Ústavu pro studium totalitních režimů. Nejenže aktualizoval webové stránky svými články, ale stal se i členem poroty, stejně jako Roman a KPX8.

Všechny účastníky jsme díky partnerství s Klubem Pánů z Ponožkovic mohli odměnit třemi páry ponožek.

Směrem k diverzitě a udržitelnosti

Téma pestrosti komunity je jednou z priorit mezinárodní strategie Wikimedia 2030. Přebíráme ho i do strategie národní. Různorodá komunita, která co nejvíce odpovídá reálnému složení společnosti, může lépe pokrývat co nejširší škálu témat a vytvářet takový obsah, o jaký má sama zájem. Současně má také potenciál být přívětivější pro nováčky. Zejména díky tomuto společnému zájmu se nám již potřeťí daří financovat naše aktivity z projektu U.S. Embassy Small Grant. V oblasti udržitelnosti se zase tematicky protínáme se skupinou Veolia, jejíž zaměstnanci mohli díky MiNiGRANTu nejen obohatit obsah Wikipedie o články spojené s vodním hospodářstvím a klimatickými změnami, ale i uspořádat školení a [editaton pro odborníky](#).

Editaton WikiGap proběhl díky grantové spolupráci tradičně v Americkém centru. Richard Sekerak (WMCZ), [CC BY-SA 4.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

2.3 Komunitní minigranty

[Komunitní minigranty](#) nabízíme od roku 2019 aktivním členům komunity jako jednoduchý způsob finanční, metodické i hmotné podpory jejich organizačního úsilí. Stávají se pevnou součástí programů pro komunitu.

Snímek z procházky
– Dobrá voda
u Českých Budějovic.
FOTO: Czeva,
[CC BY-SA 4.0](#),
via [Wikimedia Commons](#)

„Ač nebyla předpověď počasí úplně příznivá, rozhodli jsme se cestu uskutečnit a pouze o hodinu posunout její začátek. Mokli jsme tak pouze první hodinu, byli jsme nicméně na moko připraveni a trasu jsme prošli celou. Fotografie sice neobsahují krásnou modrou oblohu, ale i tak jsme dosud nezdokumentované objekty z Wikinuity/WikiShootMe nafotili, nahráli a použili v projektech Wikimedia. Setkání jsme zakončili posezením v jednom z místních podniků. Minigrant představuje příjemnou možnost, jak finančně podpořit akce naší místní komunity, například na úhradu jízdenek, občerstvení, tisku materiálů a podobně.“

– českobudějovická wikipedistka Czeva o [wikiprocházce ze Srubce](#), kterou uspořádala v srpnu 2022

5
realizovaných
projektů

14 315 Kč

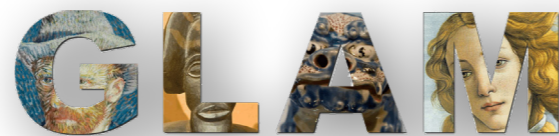
Komunitní minigranty se použily také na tradiční aktivity, jako jsou soutěž [Popiš památku](#), během níž wikipedisté napsali celkem **264 článků**, nebo editační soutěž [Asijský měsíc](#), která přinesla **247 nových článků** od **27 editorů**. Obě soutěže organizovali Aktron a KKDAI.

3. PROGRAMY PRO PARTNERSTVÍ

Cílem **Programů pro partnerství** je navazovat oboustranně prospěšná partnerství s kulturními institucemi, které mohou podpořit činnost projektů Wikimedia skrze tři programy: Partnerství a GLAM, Wikidata/Tech a Advokační činnost.

Zdánlivá rozdílnost těchto podprogramů je ve skutečnosti velkou výhodou pro navazování a prohlubování stávajících partnerství. Každý z programů má sice na starosti jinou agendu, dohromady ovšem tvoří efektivní symbiózu, která poskytuje stabilní oporu při spolupráci kulturních institucí s projekty Wikimedia. Program Partnerství a GLAM propojuje instituce s wikipedisty a experty z řad technické a Wikidata komunity, podporuje je ve spolupráci s projekty Wikimedia nebo v otázkách týkajících se svobodných licencí. Advokační činnost pak slouží jako

podpůrná složka lobbující na národní i evropské rovině za zájmy svobodné kultury a svobodného přístupu k informacím. Tím pomáhá řadě našich GLAM partnerů ve snaze stát se otevřenou kulturní institucí 21. století.

Advokační činnost pak slouží jako podpůrná složka, lobbující na národní i evropské rovině za zájmy svobodné kultury a svobodného přístupu k informacím a tím a podporuje tak řadu našich GLAM partnerů ve snaze stát se otevřenou kulturní institucí 21. století.

14
strategických institucí
zapojených do Programů
pro partnerství

8
realizovaných workshopů
pro Wikidata komunitu

3
představení programů
na odborných konferencích

313
nových a rozšířených
článků na Wikipedii
v rámci GLAM partnerství

148
nahraných fotografií
a digitalizovaných
sbírkových předmětů
na Wikimedia Commons,
z toho **72**
využitých
v člancích

3.1 Partnerství a GLAM

Mezinárodní projekt **GLAM** je zkratkou pro galerie, knihovny, archivy a muzea. Jeho cílem je navazovat spolupráce mezi WMČR a těmito či obdobnými institucemi. Kromě získávání souborů pod svobodnou licenci společně pořádáme workshopy, editatony a další akce.

V roce 2022 jsme se zaměřili především na kvalitu a prohlubování již existujících partnerství. Takto jsme například do naší dlouhodobé spolupráce s **Muzeem východních Čech v Hradci Králové** zapojili **Univerzitu Hradec Králové**. Wiki-rezident Lukáš Nekolný se tak mimo svou obvyklou práci při zakládání a z kvalitňování článků na Wikipedii věnoval i výuce studentů v semestrálním kurzu **Studenti píší Wikipedii**. Studentů se zapojilo 11 a dohromady vylepšili a založili 38 stránek na Wikipedii a nahráli 13 Commons souborů.

Na základě workshopu design thinking, do kterého se kromě zástupců komunity zapojili i naši partneři z **Městské knihovny v Praze** a **Historického ústavu AV ČR**, došlo k úpravě **projektové stránky GLAM** tak, aby lépe odpovídala potřebám kulturních institucí. Například jsme doplnili **video** o existujících spolupracích s kulturními institucemi.

Na základě spolupráce s projektem **Otevřené sbírky** jsme ve více než 400 muzejních institucích provedli průzkum stavu digitalizace a přístupu veřejnosti ke sbírkovým předmětům online. Zveřejnili jsme zprávu o digitalizaci, která se dostala do mnohých **médií**. Dotazník vyplnilo více než **73 institucí**, přičemž 11 z nich odpovědělo, že o GLAM již slyšeli.

Muzeum východních Čech v Hradci Králové.
FOTO: Miroslav Beneš, CC BY-SA 4.0, via Wikimedia Commons

„S Wikimedia Česká republika jsme začali spolupracovat, protože jsme chtěli rozšířit známost a využívání databází Historického ústavu. Jako první krok jsme zvolili propojování hesel Akademické encyklopedie českých dějin a hesel v biografickém rejstříku Bibliografie dějin českých zemí (oba projekty mají též svá hesla na Wikipedii). Z Akademické encyklopedie českých dějin je nyní již propojeno přes 700 hesel a v biografickém rejstříku se nám podařilo přidat přes 500 propojení. Jsme proto rádi, že v příštím roce naši spolupráci rozšíříme i o odborné workshopy, které by měly zintenzivnit spolupráci mezi Wikimedia a Historickým ústavem, zejména v seznámení lidí spravujících různé databáze s možností zastřešení ve Wikidatech a s prokliky z hesel ve Wikipedii a s možnostmi propojování databází.“

– za Historický ústav AV ČR
PhDr. Markéta Marková, Ph.D.

Lednová debata Svobodné licence a volná díla.
FOTO: Pavel Hrdlička, Wikipedia,
CC BY-SA 4.0, via [Wikimedia Commons](#)

Zlepšující se povědomí o projektu GLAM patrně souvisí s jeho prezentováním na odborných konferencích nebo s podílem na jejich organizování. V lednu roku 2022 jsme proto připravili [odbornou debatu](#) nazvanou Svobodné licence a volná díla. Zúčastnili se jí zástupci z řad kulturních institucí i Ministerstva kultury.

Právě lepšímu povědomí o GLAM vděčíme za iniciativnější přístup institucí k navazování partnerství s námi. V roce 2022 nás se zájmem o navázání spolupráce oslovila například **Karlova univerzita**, **Artotéka Městské knihovny v Praze** či **Krajská knihovna v Pardubicích**.

Evropské setkání GLAM koordinátorů v Praze.
FOTO: Natálie Schejbalová (WMCZ),
CC BY-SA 4.0, via [Wikimedia Commons](#)

V druhé polovině roku proběhlo evropské [setkání GLAM koordinátorů](#) v Praze. Sešlo se u nás třicet zahraničních GLAM koordinátorů, kteří si v průběhu tří dnů vyměňovali zkušenosti se světem kulturních institucí. Pro hosty jsme společně s **Národní knihovnou**, naším partnerem, uspořádali [minikonferenci](#), na níž jsme prezentovali naši dosavadní spolupráci.

Plánování kroků společně se zahraničními souputníky je pro nás velmi obohacující. Proto jsme se letos rozhodli překročit hranice a založit vlastní projekt s mezinárodním přesahem ve spolupráci s **Mezinárodní radou muzeí** (ICOM). Projekt jsme odstartovali [workshopem](#) pro muzejní pracovníky při sjezdu ICOM v Praze a následným setkáním se zainteresovanými zahraničními partnery.

Závěr roku jsme společně se zástupci institucí a zájemci z řad komunity oslavili na [výročním GLAM setkání](#) a večírku.

Setkání podporovatelů a přátel GLAMu ve WMČR.
FOTO: Eva Vele (WMCZ), [CC BY-SA 4.0](#), via [Wikimedia Commons](#)

3.2 Wikidata/Tech

Jedním z hlavních cílů roku 2022 byla užší spolupráce podprogramu Partnerství a GLAM s Wikidata komunitou, která nabízí odbornější technickou podporu stávajících i nově navázaných partnerství.

Hlavní výzvou při nahrávání digitalizovaných sbírkových předmětů byla technická nemožnost masového nahrávání. Ačkoliv jsme zaškolili hlavního rezidenta Lukáše Nekolného pro práci s nástrojem Pattypan, dlouhodobější výpadek tohoto nástroje nám znemožnil nahrávání souborů ve větším množství. Proto jsme uspořádali několik schůzí poradní skupiny Wikidata s cílem najít program, který by umožňoval masové nahrávání digitalizátů do Commons.

Vzhledem k implementaci nové funkce umožňující práci s Commons jsme pro masové nahrávání digitalizovaných sbírkových předmětů vybrali program **OpenRefine**, s nímž má česká Wikidata komunita bohaté zkušenosti.

Na konci roku 2022 jsme oslovili zkušeného wikidatistu Vojtěcha Dostála, aby vyzkoušel nástroj pro nahrání zkušebních digitalizátů poskytnutých naším dlouhodobým partnerem Muzeem východních Čech v Hradci Králové. Protože zkouška dopadla úspěšně, plánujeme do této spolupráce Vojtěcha zapojit jakožto patrona masového nahrávání.

Rozvíjíme partnerství s kulturními institucemi založené primárně na Wikidata spolupráci. Se strategickým partnerem Národní knihovnou se nám v tomto roce podařilo uspořádat [editaton](#) pro knihovníky zaměřený na propojování autorit s Wikidaty, kterého se zúčastnilo [15 knihovníků](#) a dohromady provedli [282 editací](#).

Ke konci roku se také wikidatistům a knihovníkům z **Národní knihovny** podařilo dosáhnout pomyslného [svatého grálu](#), totiž spuštění automatické aktualizace dat ze zdrojové databáze (v tomto případě Národních autorit). Umožnilo nám to převratné rozhodnutí Národní knihovny, že uvolní své datové sady pod licencí CC-0, za což u institucí dlouhodobě lobbujeme.

Mimo aktivity spojené s Partnerstvím a GLAM se podprojekt Wikidata/Tech i nadále věnuje budování a stabilizaci fungující Wikidata komunity. Tu rozvíjíme mimo jiné pravidelným setkáváním a Wikidata workshopy, které si vzal na starost Vojtěch Dostál. V minulém roce proběhlo 7 Wikidata workshopů pro komunitu, jichž se dohromady zúčastnilo 39 lidí a bylo při nich nahráno a propojeno více než 8 000 Wikidata položek.

Navíc se podařilo uspořádat [československý Wikidata Hackathon](#), při němž se českým a slovenským wikidatistům podařilo nahrát přes 16 000 památkově chráněných slovenských objektů na Wikidata.

3.3 Program Advokační činnost

Věnujeme se také ochraně, obraně a propagaci principů svobodné kultury, zejména svobodných licencí a volných děl. Sledujeme legislativní návrhy projednávané v EU i ČR týkající se svobodného přístupu k informacím. Přímo spolupracujeme se zástupci Wikimedia Foundation, kteří prosazují tyto principy v Bruselu, a finančně je podporujeme.

Větší povědomí kulturních institucí o projektu GLAM vedlo k rozhodnutí, že se doposud spíše pasivní podprogram Advokační činnosti aktivizuje. Proto jsme pracovní tým posílili novým koordinátorem Milanem Holečkem. Už na konci roku se začal advokační činností aktivně zabývat, zejména při dalším komentování a rozesílání poziční zprávy k evropské směrnicí o jednotném digitálním trhu.

FINANCE

Granty a nadační příspěvky převedené z roku 2021

Zdroj	Částka	Komentář
Annual Plan Grants 2021, Wikimedia Foundation	67 462 Kč	využito v roce 2022
Zaměstnanecký grant 2021/22, Nadační fond Veolia	15 320 Kč	využito v roce 2022

Granty, nadační příspěvky a účelové dary přijaté v roce 2022

Zdroj	Částka	Komentář
Wikimedia Community Fund 2022/23, Wikimedia Foundation	3 994 850 Kč (první splátka)	dvouletý grant v roce 2022 využito 3 906 534,97 Kč
Active citizens fund	58 845,96 Kč	dvouletý grant v roce 2022 využito 15 236,65 Kč
Velvyslanectví USA v České republice	227 982,78 Kč (první splátka = 90 % schválené částky)	11 081 USD; Projekt Wikipedia development to grow a diverse community 2022-24 víceletý grant v roce 2022 využito 82.916,43 Kč
Nadační fond Veolia – zaměstnanecký grant	23 674,54 Kč	Náklady na Evropské setkání GLAM koordinátorů v Praze - září 2022 využito 23.674,54 Kč
Lush, GmbH – Charity Pot	45 000 Kč	víceletý grant v roce 2022 využito 27 830,13 Kč

Náklady podle programových priorit

Výdaje jsou průběžně zaznamenávány v aplikaci [Tracker](#) pro transparentní řízení a účetnictví:

KATEGORIE	ČÁSTKA ČERPANÁ V ROCE 2022
Programové priority	
Vzdělávací (EDU) programy	120 428 Kč
Programy pro komunitu	221 192 Kč
Wikidata/Tech programy	38 226 Kč
Operační výdaje	
Kancelář a kancelářské výdaje	377 499 Kč
Prezentační výdaje	120 583 Kč
Schůzky a cestovní stipendia	83 737 Kč
Mzdy zaměstnanců a odměny kontraktorů, vzdělávání zaměstnanců	
Mzdy zaměstnanců a externích kontraktorů z WCF 2022 (mimo účelově vázané výdaje)	3 162 073 Kč
Další spolkové výdaje	
Ostatní provozní náklady	83 336 Kč
Celkem	4 207 074 Kč

Vybrané údaje z účetnictví

VYBRANÉ ÚDAJE Z ÚČETNICTVÍ	ZA ROK 2022 (V KČ)
Materiálové náklady vč. drobného majetku	38 426
Cestovné zaměstnanců	29 745
Cestovné komunita	65 106
Náklady na občerstvení na akcích	77 527
Pronájmy	145 300
Dodavatelé (účetní, právník, IT, překlady, korektury, audit, apod.)	254 578
Služby celkem	231 050
Mzdy – pracovní smlouvy, DPČ, DPP	2 546 871
Mzdy – zdravotní a sociální pojištění	740 823
Odpisy dlouhodobého majetku	10 619
Ostatní náklady (pojištění, kurzové rozdíly, poplatky apod.)	67 029
Náklady celkem	4 207 074
Tržby za služby a prodej zboží (vč. kurzovného)	28 840
Využité nadační příspěvky a dary	4 140 320
Členské příspěvky	12 600
Ostatní výnosy (kurzové zisky apod.)	10 850
Výnosy celkem	4 192 610
Hospodářský výsledek (ztráta)	- 14 464

Výroční zpráva obsahuje vybrané údaje z účetní závěrky. Kompletní účetní závěrka je uložena ve sbírce listin.

DÁRCI A PARTNEŘI

Americké centrum
Amnesty International
Archiv výtvarného umění
Biskupské gymnázium Brno
Centrum pro otázky životního prostředí UK
Člověk v tísni
Didaktikon Kampusu Hyberská a Univerzity Karlovy
Digikoalice
Divadelní ústav
Drobné památky
Elpida o.p.s – Centrum Elpida Praha
GEG ČR – Google Education Group
Gender Studies o.p.s.
Goethe-Institut Prag
Gymnázium profesora Jana Patočky
Historický ústav Akademie věd
Hrady.cz
Jihočeská vědecká knihovna
Knihovna města Plzně
Luridicum remedium
Město Třeboň
Město Týn Nad Vltavou
Městská knihovna Havířov
Městská knihovna Praha
Městská knihovna v Třeboni
Městské muzeum Bechyně
Moravská zemská knihovna
Muzeum východních Čech v Hradci Králové
Nadace OSF
Nadační Fond Verda
Národní knihovna ČR
Ollove
OPIM
Post Bellum – Paměť národa
Pražské vodovody a kanalizace, a.s.
PROPAMÁTKY

Děkujeme za spolupráci a podporu našim dárcům a partnerům.

Regionální muzeum Mikulov
Sdružení pro integraci a migraci
SIBMAS
Skompasem.cz
Společnost pro trvale udržitelný život
Státní oblastní archiv Praha
STUD, z.s.
Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky
Univerzita Hradec Králové
Univerzita Karlova
ÚSTR
Velvyslanectví Švédska
Velvyslanectví USA v České republice
Zoologická zahrada hl. m. Prahy

Granty a nadace

Active citizens fund (akční granty, zaměření Posílení neziskových organizací)
Lush, GmbH – Charity Pot
Nadační fond Veolia – zaměstnanecký grant
Velvyslanectví USA v České republice (Small Grants Program)
Wikimedia Foundation
– Wikimedia Community Fund 2022

Dárci

ACTIVE 24 – provoz webu
bvp Braun Partners – pro bono právní služby
Centrum Fotoškoda – ceny pro Czech Wiki Photo
GeoCzech – Přístup k software RUIAN to CSV
Klub Pánů z Ponožkovic
– ceny pro Soutěž Československo 1948-89
LMC (Jobs.cz) – inzertní služby
Nadace Albatros
– ceny pro Měsíc lidských práv
Nakladatelství wo-men
– ceny pro WikiGap

Tuto výroční zprávu vydal spolek Wikimedia Česká republika pod licencí Creative Commons BY-SA 3.0 (můžete ji jakkoli šířit a upravovat, pokud uvedete všechny autory a zachováte tuto licenci).

**Společně budujeme svět, ve kterém má každý člověk
volný přístup k veškerým lidským znalostem
a právo k nim svobodně přispívat.**

Web: Wikimedia.cz | [FB: Wikimedia Česká republika](https://www.facebook.com/Wikimedia.Ceska.Republika/) | [Twitter: Wikimedia ČR](https://twitter.com/Wikimedia_CZ)